

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

**Název vzdělávacího programu: Studentský parlament jako nástroj
pro rozvoj kompetencí pro demokratickou kulturu**

Číslo vzdělávacího programu: VP5

Forma dokumentu: pracovní listy

Zpracoval: PaedDr. Eva Kolářková

Toto dílo „Studentský parlament jako nástroj pro rozvoj kompetencí pro demokratickou kulturu – pracovní listy“ je licencováno pod licencí Creative Commons [BY-SA]. Licenční podmínky navštivte na adrese <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>.

Pracovní list č. 1 Pojmy (Politická a občanská gramotnost)

Úkol: Utvoř správné dvojice.

1.	demokracie	A	člověk žijící ve společnosti
2.	etika	B	Forma politického zřízení, která umožňuje občanům účastnit se správy a řízení státu. Založena na principu podřízení menšiny většině a uznání svobody a rovnosti občanů.
3.	humanismus	C	Soubor hodnot, norem a vzorů chování, podle kterých člověk jedná v souladu se svým svědomím.
4.	rovnoprávnost	D	nauka o mravnosti
5.	pluralismus	E	Každý bez ohledu na věk, pohlaví, vyznání, národnost má nárok na stejná práva. To je základem svobody, spravedlnosti a míru ve světě.
6.	morálka	F	schopnost člověka ochotně se zasadit o práva ostatních
7.	mravnost	G	Předpokládá cit pro sounáležitost, harmonii a pohodu jednotlivců i komunit. Je to neustálá snaha o zlepšování kvality života ve společnosti tím, že aktivně odstraňujeme příčiny nesouladu.
8.	solidarita	H	myšlenkový směr zaměřený na člověka a lidstvo
9.	sociální soudružnost	I	Soubor představ sdílených v určité společnosti o tom, jaké chování a smýšlení je dobré.
10.	občan	J	Je to postoj či názor, který dává přednost mnohosti a rozmanitosti před jednotným a shodným.

Tabulka pro zápis správných dvojic:

číslo										
písmeno										

Pracovní list č. 2 Pojmy (Politická a občanská gramotnost)

Úkol: Doplň názvy pojmů.

Vyber z následující nabídky: koalice, menšinová vláda, populismus, opozice, národ, národní příslušnost, stát, národnostní menšiny, státní občanství, participace

Situace, kdy vládnoucí strana nebo koalice nedisponuje většinou křesel v parlamentu. Nemá tedy při hlasování o předložených návrzích převahu. Spoléhá se na podporu opozičních stran.	
Společenství lidí mající společný jazyk, stejné národní tradice, kulturu a historii.	
Příslušnost k určitému národu. Člověk ji může získat narozením, přijetím určitého životního stylu a přiznáním státního občanství.	
Společenství občanů, kteří žijí na území určitého státu a od většiny ostatních obyvatel se odlišují etnickým původem, jazykem, kulturou a tradicemi.	
Politické strany, které se nepodílejí na vládě. Plní důležitou funkci kontroly a kritiky vlády, v případě potřeby jsou připraveny vládu nahradit.	
Sdílení něčeho, účast nebo podílení se na něčem. Je žádoucí a pro společnost velmi přínosné, aby měli lidé možnost podílet se na věcech veřejných, aby se podíleli na procesu rozhodování, řízení i správy.	
Snaha politiků oslovit běžného člověka, který se domnívá, že vládnoucí skupina přehlíží jeho zájmy. Prosazují rychlá a líbivá, ale těžko uskutečnitelná řešení. Chápu lid jako jeden celek a staví jej do opozice k elitám. Stylizují se do role obhájců zájmu lidu, kritizují vládnoucí elitu.	
Spojení dvou a více politických stran s podobným programem. Je nutná při sestavování stabilní vlády.	
Forma organizace lidské společnosti vyznačující se sdružením obyvatel určitého území v právní celek. Plní dvě základní funkce: vnitřní (zajišťuje bezpečnost, respektování právního řádu, stanovuje podmínky chodu ekonomiky, pečuje o občany po stránce sociální a kulturní) a vnější (reguluje zahraniční obchod, zajišťuje vztahy s dalšími státy a zapojuje se do boje za mezinárodní bezpečnost).	
Právní svazek mezi občanem a státem. Stát poskytuje občanovi plnou ochranu uvnitř státu a v rámci mezinárodních smluv i vně území. Občanovi z tohoto svazku plynou nejen práva, ale samozřejmě i povinnosti, to znamená, že musí dodržovat zákony, platit daně apod.	

Pracovní list č. 4 Politika a politické strany (Politická a občanská gramotnost)

Úkol: Najdi v osmisměrce 10 slov a slovních spojení vztahujících se k tématu. Nalezené pojmy vysvětli.

O	N	U	M	Ó	P	R	A	V	I	C	E	P	O	M	Ř	I	M
V	E	K	O	N	Z	E	R	V	A	T	I	S	M	U	S	U	B
T	O	L	E	Š	N	U	V	R	Á	L	E	V	I	C	E	K	I
D	U	Ž	L	I	B	E	R	A	L	I	S	M	U	S	R	U	L
M	Á	P	O	L	I	T	I	C	K	É	H	N	U	T	Í	Í	J
Z	O	F	K	Ě	B	Í	P	O	L	I	T	I	K	A	F	X	L
W	O	G	Č	I	D	E	O	L	O	G	I	E	P	Á	J	Ě	M
S	O	C	I	Á	L	N	Í	D	E	M	O	K	R	A	C	I	E
U	S	P	O	L	I	T	I	C	K	Á	S	T	R	A	N	A	J
Š	I	M	Ý	Z	Ě	K	V	Ě	C	V	E	Ř	E	J	N	Á	M

Pracovní list č. 5 **Pojmy** (Politická a občanská gramotnost)

Úkol: Vylušti rébusy.

1. TÁST
2. DÁRNO
3. BOČAN
4. ŠEMNINY
5. ZOPIECO
6. LACIEKO
7. DÁVAL
8. TRIPACEPACI

Nápověda (Použij jen v případě nejvyšší nouze!):

1. Forma organizace lidské společnosti.
2. Společenství lidí mající společný jazyk, tradice, kulturu.
3. Člověk žijící ve společnosti.
4. Společenství občanů určitého státu odlišujících se od většiny původem, jazykem, kulturou.
5. Politické strany nepodílející se na vládě.
6. Povolební spojení dvou a více stran.
7. Nejvyšší orgán výkonné moci.
8. Účast nebo podílení se na něčem.

Pracovní list č. 6 Úvod k problematice studentského parlamentu (Pojem a cíle studentského parlamentu)

Úkol: Vyřeš úkoly týkající se problematiky studentského parlamentu.

1. Vylušti rébusy a doplň ve správném tvaru do textu.

PROCELÁPUS

KAMIL

PLATENMAR

MONIKAKECU

Studentský umožňuje žákům aktivně se zapojit do života školy. Je prostředkem pro přenos informací mezi všemi třídami, napomáhá mezi jednotlivými ročníky. Jeho prostřednictvím se zlepšuje vzájemná mezi spolužáky ve třídě, učiteli a ostatními zaměstnanci školy. Studentský předkládá podněty, návrhy a otázky vedení školy a učitelům. Vzájemnou se snaží o optimální řešení problémů ve škole. přispívá k vytvoření pozitivního školy.

2. Napiš tři cíle studentského parlamentu.

Pracovní list č. 7 Propagace, spolupráce, komunikace (Příklady možné spolupráce)

Úkol:

1. Doplň do textu následující slova.

dobrovolníků / festival / humanismus / chudoby / organizace / porušování / projektů / volby / svobodu / dějinami

Člověk v tísní – nevládní nezisková vycházející z myšlenek, svobody, rovnosti a solidarity. Lidskou důstojnost a považují za základní hodnoty. Společnost vznikla v roce 1992 a jejím ředitelem je od svého vzniku Šimon Pánek. Je součástí občanské společnosti. Její činnost vychází z osobní iniciativy a aktivity stovek zaměstnanců a, kteří pracují nejen v České republice, ale i v dalších zemích světa. Aktivně se věnuje vzdělání a osvětě, konkrétně problematice, rozvojové spolupráce, migrace nebo lidských práv. Vytváří vzdělávací a informační programy. Na školách se již zabydlely projekty Jeden svět – dokumentárních filmů o lidských právech, Studentské – umožňují středoškolákům vyzkoušet si volby „nanečisto“, Příběhy bezpráví – seznamují žáky s československými, Hledá se LEADr. – hledá budoucí lídry občanské společnosti a mnoho dalších zajímavých, které jsou pro mladé lidi neuvěřitelným zdrojem nových poznatků a zkušeností.

2. Vypiš konkrétní projekty, o kterých se v článku píše.

3. Na níže uvedených webových stránkách zjisti, čím se zabývá společnost Člověk v tísní.

<https://www.clovekvtisni.cz/>

Pracovní list č. 8 Příklady spolupráce (Propagace, spolupráce, komunikace)

Úkol: *Doplň slova do textu a odpověz na otázky.*

samostatné / občanům / zastupitelstvo / 4 roky / velikosti / městský úřad / státní správu / starosta / zasedání / 3 měsíce / veřejná / projednáváním / spolky / magistrát / hospodaření

Obecní úřad – je orgánem obce. Ve městech se nazývá, ve statutárních městech Každý obecní úřad má povinnost podávat informace....., plnit úkoly uložené zastupitelstvem obce, pomáhat výborům a komisím v jejich činnosti a vykonávat..... Základním orgánem obce je obce, které ji spravuje. Zodpovídá za dodržování plánu rozvoje obce a za s obecním majetkem. Zastupitelstvo je voleno na, poslední volby do zastupitelstev obcí proběhly v roce 2018. Počet členů se odvíjí podle obce. Obecní zastupitelstvo se schází dle potřeby, nejméně však jednou za Svolává je obce, který také řídí Zasedání jsou Každý občan dané obce má právo vyjadřovat na zasedání v souladu s jednacím řádem svá stanoviska k věcem. Zastupitelstvo rozhoduje ve věcech patřících do působnosti obce, to znamená, že jsou v zájmu obce a občanů. Jako příklad můžeme uvést opravy chodníků, zajištění osvětlení, oprava kanalizace a další. Také podporuje kulturní život v obci a spolupracuje s různými Možnosti spolupráce studentského parlamentu s obecním úřadem jsou neomezené. Od účasti na zasedáních zastupitelstva přes zapojení se do různých akcí organizovaných obecním úřadem až po možnost získání cenných rad a zkušeností s vedením zastupitelstva.

1. Vysvětli pojem magistrát.
2. Co je zastupitelstvo?
3. Kolik členů má zastupitelstvo?
4. Jak často se zastupitelstvo schází?
5. Za co zastupitelstvo zodpovídá?

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Pracovní list č. 9 Příklady spolupráce (Propagace, spolupráce, komunikace)

Úkol: Poznej Evropskou unii. Vyhledej odpovědi na oficiálních internetových stránkách Evropské unie.

https://europa.eu/european-union/index_cs

1. Vypiš alespoň tři cíle Evropské unie.
2. Jaké jsou základní hodnoty Evropské unie?
3. Které státy a v kterém roce stály na začátku evropské integrace?
4. S kterými státy vstupovala Česká republika v roce 2004 do Evropské unie?
5. V kolika členských státech je oficiální měnou euro?
6. Co je schengenský prostor?
7. Co patří k symbolům EU?
8. Jaké je motto EU?
9. Kolik úředních jazyků se v EU používá?
10. Kolik lidí je zaměstnáno v orgánech EU?

Procvič si své znalosti o EU na níže uvedené stránce v online kvízu „Objevte Evropskou unii“: https://europa.eu/teachers-corner/quiz_cs

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Pracovní list č. 10 Příklady spolupráce (Propagace, spolupráce, komunikace)

Úkol: Uprav text výběrem správného slova z nabídky.

Evropská unie – politická a ekonomická unie, která si klade za cíl zlepšit **bezpečnost/spolupráci** v Evropě. Od posledního rozšíření v roce 2013 má **27/25** členů, v roce 2019 z ní ale vystoupilo **Spojené království/Francie**. Spolupráce evropských států začala již krátce po **1./2.** světové válce, byly uzavřeny první smlouvy o spolupráci v oblasti **hospodářské/vojenské**. V lednu 1958 vzniklo Evropské hospodářské společenství, které se postupně rozšiřovalo o další země a vypustilo ze svého názvu slovo hospodářské. Evropská unie vznikla v roce **1990/1993**, je nástupkyní Evropského společenství. Česká republika vstoupila do EU v roce **2004/2000**.

EU se nezabývá pouze **ekonomickou/politickou** stránkou, přispívá také k míru, bezpečnosti, udržitelnému rozvoji planety, vymýcení chudoby, ochraně **veřejných/lidských** práv a k dodržování a rozvoji mezinárodního práva. Unie nabízí také spoustu možností a zkušeností mladým. Pro potřeby mládeže zřídila na svých stránkách Evropský **portál/server** pro mládež, kde poskytuje informace a příležitosti pro mladé lidi z celé Evropy. Je možné také navštívit instituce EU, které jsou pro návštěvníky přístupné. Příkladem může být návštěva Evropského **institutu/parlamentu** ve Štrasburku, který připravil pro studenty ve věku 16 až 18 let a jejich učitele program Euroscola, při kterém zjišťují, jaké to je být jeden den **poslancem/senátorem** Evropského parlamentu.

Dobrovolný úkol:

Seznam se na níže uvedeném odkazu se soutěží Euroscola, prostuduj si její podmínky a zapoj se do aktuálního kola (jarní a podzimní termíny). Hodně štěstí!

http://www.europarl.europa.eu/euroscola_cz/cs/home.html#shadowbox/1/

Pracovní list č. 11 Volby v České republice

Úkol: Zjistí složení zastupitelstva ve své obci po volbách 2018.

Zastoupení stran mandáty	Počet členů zastupitelstva	Počet členů rady obce	Uvolnění členové zastupitelstva

Vysvětlivky k práci:

Rada obce: výkonný orgán obce, za svůj výkon odpovídá zastupitelstvu obce.

Uvolnění členové zastupitelstva obce: osoby, které vykonávají volenou funkci v zastupitelstvu za odpovídající odměnu a po dobu vykonávání této funkce jsou dlouhodobě uvolněni ze svého stávajícího pracovního poměru.

Doporučené zdroje: webové stránky jednotlivých obcí

Pracovní list č. 12 Volby v České republice

Úkol: Porovnej volební účast v komunálních volbách 2018 v krajích a ve vybraných obcích Moravskoslezského kraje.

Kraj	Volební účast
Hlavní město Praha	
Středočeský	
Jihočeský	
Plzeňský	
Karlovarský	
Ústecký	
Liberecký	
Královehradecký	
Pardubický	
Vysočina	
Jihomoravský	
Olomoucký	
Zlínský	
Moravskoslezský	
ČR	

	Volební účast
Ostrava	
Havířov	
Opava	
Frýdek-Místek	
Karviná	
Třinec	
Orlová	
Český Těšín	
Krnov	
Nový Jičín	
Kopřivnice	
Bohumín	

Doporučené zdroje: <https://volby.idnes.cz/komunalni-volby-2018.aspx?t=vysledky-kraj&o=14&kraj=moravskoslezsky#vlb-seznam>

Pracovní list č. 13 Volby v České republice (Zastoupení politických stran)

Úkol: Porovnej výsledky komunálních voleb 2018 ve vybraných obcích Moravskoslezského kraje.

	Vítězné strany (v %, do 3. místa)
Ostrava	
Havířov	
Opava	
Frýdek-Místek	
Karviná	
Třinec	
Orlová	
Český Těšín	
Krnov	
Nový Jičín	
Kopřivnice	
Bohumín	

Doporučené zdroje: <https://volby.idnes.cz/komunalni-volby-2018.aspx?t=vysledky-kraj&o=14&kraj=moravskoslezsky#vlb-seznam>

Podle zjištěných informací vypiš následující:

- strana s nejvyšším počtem mandátů:
- názvy místních sdružení, stran a hnutí:

Pracovní list č. 14 Volby v České republice (Historie voleb)

Úkol: Přečti si následující text a rozhodni, zda jsou výroky pravdivé.

Letmý pohled do historie

První volby v českých zemích (do nového říšského sněmu) se uskutečnily roku 1848. Byly přímé a téměř všeobecné. Poté se kvůli absolutismu na několik let vytrahly. Volební právo bylo obnoveno v 60. letech 19. století. Nebylo ale všeobecné, nýbrž podmíněné majetkově. Všeobecné volební právo omezené na muže bylo zavedeno až při volební reformě v roce 1907, ženy si musely počkat ještě 13 let. V Ústavě ČSR z roku 1920 již bylo zakotveno všeobecné, přímé, rovné a tajné volební právo.

V letech okupace se samospráva dostala pod faktickou moc říšského protektora. První volby v poválečném Československu se konaly v květnu roku 1946. Poté se vývoj ubíral nedemokraticky, svoboda voleb byla potlačena mocenským monopolem komunistické strany.

Přívlastek demokratické získaly volby až v roce 1990.

Volební právo žen

První shromáždění na podporu práv žen se konalo v roce 1848 v USA. Myšlenka o rovnosti mužů a žen se rychle šířila světem, ale uzákonění volebního práva žen zajistila až ústava nově vznikajícího státu Wyoming v roce 1889.

Přelom 19. a 20. století se nesl ve znamení bojů. Radikální sufražetky neváhaly použít i extrémní prostředky. Držely hladovky, rozbíjely výlohy, vrhaly se pod kopyta koní, dokonce připravovaly i bombové útoky.

První státem, který přiznal ženám volební právo, byl Nový Zéland. Bylo to v roce 1893. Z evropských zemí patří prim Finsku. V následujících letech 1906–1915 se přidaly Norsko a Dánsko. Významným mezníkem pro boj za volební právo žen se stala 1. světová válka, kdy se ženy staly nepostradatelné pro válečné hospodářství a byly okolnostmi přinuceny samostatně se rozhodovat. Po válce pak získaly v mnoha zemích volební právo.

V dalších státech bylo ženám přiznáno volební právo teprve po 2. světové válce. V roce 1945 tak ženy získaly volební právo v Itálii, Francii a Japonsku. Následovala většina jihoamerických států.

Neuvěřitelnou se zdá být informace, že poslední zemí v Evropě, kde bylo zavedeno volební právo pro ženy, bylo Švýcarsko. Ženy zde mohly poprvé volit až v roce 1971, v jednom kantonu dokonce až v roce 1990!

Poslední zemí, která ženám volební právo přiznala, byla absolutistická Saudská Arábie. Poprvé měly ženy možnost volit a být voleny do místních rad v roce 2015.

	ano	ne
První volby v českých zemích proběhly v roce 1835.		
Volební reforma z roku 1907 zajistila volební právo i ženám.		
V Ústavě ČSR 1920 bylo zakotveno všeobecné, přímé, rovné a tajné volební právo.		
První volby v poválečném Československu se konaly v květnu roku 1945.		
Sufražetky jsou radikální bojovnice za politická práva žen, zejména za uzákonění práva volebního.		
Prvním státem, který přiznal ženám volební právo, byla Anglie.		
Významným mezníkem pro boj za volební právo žen se stala 1. světová válka.		
Poslední zemí v Evropě, kde bylo zavedeno volební právo žen, bylo Švýcarsko.		
Saudská Arábie je poslední zemí, která ženám volební právo přiznala, a to v roce 2015.		

Pracovní list č. 15 Volby v České republice (Politické strany)

Úkol: Sestav ze slabik příjmení současných předsedů politických stran a doplň tabulku (údaje se vztahují k 31. 3. 2019).

BAR	POS	BA	FI
DÍK	MÁ	BRÁ	ŠIL
RA	LIP	TOŠ	OKA
HA	GAZ	ČEK	LA
PÍ	BĚ	MU	BIŠ
LO	FIA	DEK	

ANO	
ODS	
Česká pirátská strana (Piráti)	
SPD	
ČSSD	
KSČM	
KDU-ČSL	
TOP 09	
STAN	

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Pracovní list č. 16 **Volby v České republice (Politické strany)**

Úkol: Zařad' současné a bývalé předsedy k jednotlivým stranám. Současné předsedy zvýrazni (údaje se vztahují k 31. 3. 2019).

Vladimír Špidla, Ivan Bartoš, Petr Gazdík, Tomio Okamura, Václav Klaus, Miroslav Kalousek, Miloš Zeman, Karel Schwarzenberg, Jan Hamáček, Petr Fiala, Vojtěch Filip, Andrej Babiš, Cyril Svoboda, Jiří Pospíšil, Josef Lux, Stanislav Gross, Mirek Topolánek, Bohuslav Sobotka, Petr Nečas, Jiří Paroubek, Jiří Čunek, Pavel Bělobrádek

ANO:

ODS:

Česká pirátská strana (Piráti):

SPD:

ČSSD:

KSČM:

KDU-ČSL:

TOP 09:

STAN:

Pracovní list č. 17 **Volby v České republice (Volby)**

Úkol: Doplň do textu.

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

- Konají se podle zásady zastoupení ve 14 volebních krajích. Poslanecká sněmovna má poslanců, kteří jsou voleni na dobu let. Poslancem může být zvolen každý, kdo dosáhl let.
- Každá politická strana sestaví nejpozději 66 dnů před volbami listiny.
- Volič zvolí jednu z nich, může využít možnosti hlasů.

Volby do Senátu Parlamentu ČR

- Konají se podle zásady systému v volebních obvodech – v každém obvodu jeden senátor. Senátoři jsou voleni na let, každé roky se obnovuje Senátorem může být občan starší let.
- Kandidáty přihlašují politické strany nebo si kandidát může podat přihlášku sám. Ta ale musí být doplněna peticí s nejméně podpisy voličů.
- Zvolen je kandidát, který obdržel nadpoloviční většinu odevzdaných hlasů. Pokud žádný z kandidátů nedosáhne % hlasů, koná se druhé kolo. Mandát získá ten, který obdrží ve druhém kole více hlasů.

Volby do zastupitelstva kraje a obce

- Počet členů zastupitelstva se určuje podle v kraji a obci. Právo volit a být volen má občan starší let, který trvale pobývá v daném kraji a obci.
- Volby se konají každé roky.

Volby do Evropského parlamentu

- Poslanci jsou voleni na dobu let. Česká republika má celkem poslanců.
- V České republice se uplatňuje systém zastoupení.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Prezidentské volby

- Prezident České republiky je od roku 2012 volen volbou.
- Prezidentem může být zvolen bezúhonný občan, který dosáhl věku let. Funkční období je a nikdo nemůže být zvolen více než za sebou.
- Podmínkou k podání kandidatury je získání podpory dvaceti poslanců nebo deseti senátorů. Další možností je získání podpisů občanů na petici.

Pracovní list č. 18 Volby v České republice

K	Í	N	A	V	O	Š	P	Ř	Í	M	É
V	Š	E	O	B	E	C	N	É	N	L	A
W	Ř	B	T	A	J	N	É	S	A	K	É
Í	R	O	V	N	É	T	D	É	N	B	P
K	L	A	S	V	O	B	O	D	N	É	R

(Volby)

Úkol: Vyhledej v osmisměrce pět základních znaků voleb a následně doplň do charakteristiky.

Projevení přízně určitému politickému subjektu bez jakékoliv kontroly hlasování.

Hlasy všech voličů mají stejnou platnost.

Volba bez nátlaku.

Právo volit bez ohledu na pohlaví, národnost, rasovou či etnickou příslušnost.

Hlasování pro konkrétní politické subjekty či kandidáty.

Pracovní list č. 19

Volby v České republice (Volby)

Úkol: Doplň tabulku.

Typy voleb	Počet zastupitelů	Volební období	Volební systém	Věk pro zvolení
Poslanecká sněmovna				
Senát				
Zastupitelstva				
Evropský parlament				
Prezident				